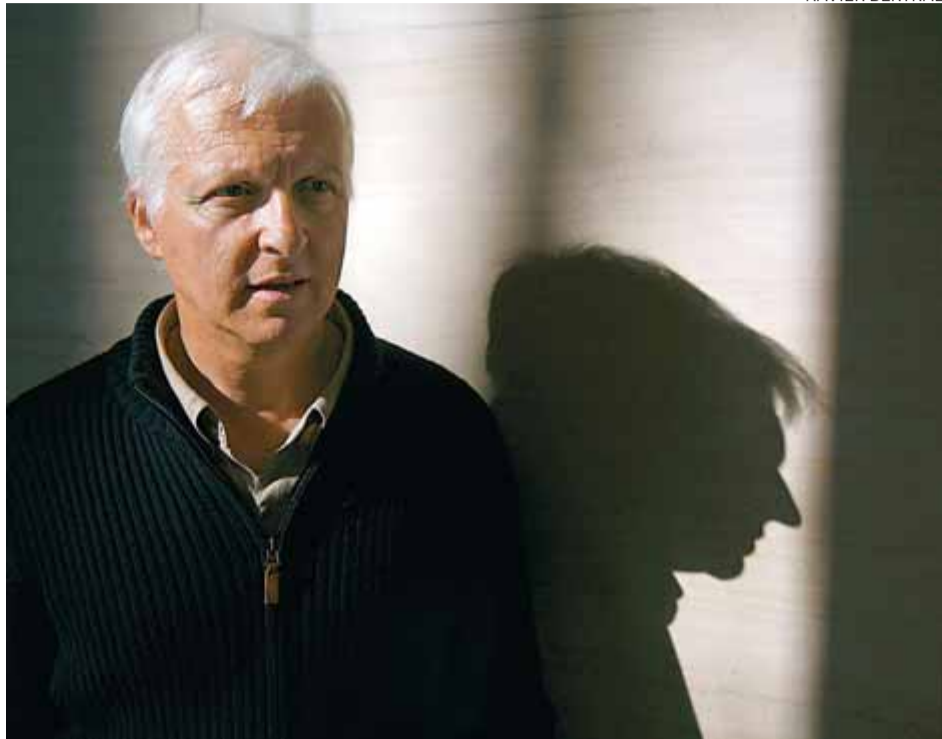

Narracions

XAVIER BERTRAL

El metge mallorquí Jaume Ferrer ha guanyat el premi 7lletres del 2007

Contrallums vitals

David Castillo

Excel·lent primer llibre de relats del pneumòleg mallorquí Jaume Ferrer (1958), que amb *La llum dels orfes* ha estat guardonat amb el premi 7lletres. El volum el componen 7 històries autònomes, amb principis i finals ben definits, i més a prop de ser *nouvelles* que contes convencionals. Ben tensionats al voltant d'arguments sòlids que tenen a veure amb el dolor, la soledat i la incomprensió dels humans, els relats contenen les suficients dosis

de detalls per adonar-nos que estem davant un escriptor poderós, que té cura del detall i que sap introduir-nos en territoris emotius. El primer conte, *Espurna*, ens remet a Dylan Thomas i el retrat de la mort del pare i el comportament del seu gos, a *Llamp*, m'ha recordat el Paul Auster més inspirat i confessional.

Ferrer beu de diferents tradicions, des de la frustració que ens acosta inevitablement a la lluminositat de Txékhov fins a Carme Riera quan utilitza veus femenines, com succeeix a *El riu*. Són comparacions que no re-

sulten gens exagerades perquè Ferrer mostra un domini de les situacions i una precisió en les descripcions que de seguida ens fa còmplices d'aquesta aventura que és la intimitat entre lector i escriptor. La pèrdua de la memòria o la seva recuperació a través dels records són altres dels temes en els relats més ombrívols, on la profunditat psicològica ens remet a Carver o a Sergi Pàmies i el tractament de l'amor i la mort ens atrapa des de bon començament, amb trames amb personatges ben trenats. Una delícia que mereixeria sort.*

La llum dels orfes

Jaume Ferrer
Pagès editors
Lleida, 2008
Preu: 12 euros
Pàgines: 144

Set relats que ens parlen dels trencaments de la vida, entre la soledat, la desmemòria i el record de personatges orfes

1 2 3 4 5

Novel·la

Solitud a la sueca

Jordi Garcia-Petit

Un assaig sobre la solitud o una novel·la sobre les peripècies d'un solitari obligat a reviure un passat que de sobte li cau a sobre representat per Harriet, l'estimada que va abandonar de jove; Louise, la filla que li va fer, l'existència de la qual desconeixia, i Agnes, la víctima de la seva tremenda equivocació quan fent de metge cirurgià va amputar-li el braç equivocadament?

Un illot de la costa est de Suècia amb una casa tronada que fou dels avis, un gat i un gos vells com a companyia i l'hivern nòrdic constitueixen les peces mestres que emmarquen la reflexió novel·lada sobre la solitud. La resta d'elements de l'ambientació són els típics de la simbologia de Mankell: la malenconia i els sentiments contradictoris dels personatges, amaraats alhora d'humanitat i de fredor emotiva no exempta de rampells cruents; la família, enyorada i a voltes maleïda; el refugi en la beguda; la malaltia purificadora; les puntades de peu als excessos de la modernitat... Tot plegat molt convincent, en particular per al lector europeu, per no dir directament suec. No és gens estrany, perquè Mankell, que per fugir de l'egocentrisme europeu viu set mesos a l'any a Moçambic i porta l'Àfrica al cor, és, en primer lloc, un escriptor racionalment europeu i es nota a cada nou llibre, amb independència de l'argument. "Àfrica em fa encara més europeu", diu.

I, com és la solitud en què enfonsen els personatges del llibre?, perquè de solitaris ho són tots els que hi surten. En aquest punt -el nervi temàtic- Mankell fa trampa. La solitud del metge és voluntària, autoimposada cercant l'expiació de la culpa per l'error comès, fins i tot materialment confortable. La de les tres dones, l'estimada, la filla i la víctima mutilada,

és una solitud induïda, provocada per la conducta del culpable. Res, doncs, d'estructural, malgrat la preocupació manifesta de Mankell pels efectes perversos de les estructures socials. Pel que fa a les sabates -italianes pel renom que tenen- són una simple metàfora: la vida és com la relació de l'home amb les seves sabates: quan estrenen, són com la realitat mateixa.*

Sabates italianes

Henning Mankell
Traducció: C. Moreno
Tusquets
Barcelona, 2007
Preu: 19 euros
Pàgines: 369

1 2 3 4 5

ANIMUS MOLESTANDI
Base i acadèmia

PATRÍCIA GABANCHO

Últimament he rebut, per sort meua, un parell de publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans que confirmen la bona salut de la nostra acadèmia. Són estudis seriosos, interessants, impecables: l'obra d'unes persones que agafen un tema i l'exploren fins al fons. El tipus d'estudi que permet que una institució vagi pel món, i les institucions catalanes ja van néixer amb un ull posat a fora. Què els expliques als col·legues d'arreu sinó la teva producció intel·lectual? Aquests volums costen diners i tenen pocs lectors, així que sempre existeix la temptació de deixar-los córrer. Si no l'editem avui, ja ho farem l'any que ve, m'enteneu?

I això és el que li ha passat a *Estudis escènics*, la publicació de l'Institut del Teatre -una altra acadèmia-, que edita el número 32 disset anys després de la publicació de l'anterior. M'explica el director del quadern, Joan Casas, una de les ments més lúcides i per tant exigents que conec, que ha estat qüestió de calés. És clar, si els herois dels nostres adolescents són avui famosets i esportistes que cada cop que els posen un micro davant es vanten del seu fracàs escolar, què hem de fer amb les publicacions acadèmiques? Doncs fer-les, per a la selecta minoria que hi aprèn, que hi busseja com qui busca la

perla dins l'ostra. Només de repassar l'índex dels *Estudis escènics* ja vénen ganes de penetrar en aquest món.

Això que escric coincideix amb la vaga de mestres contra el projecte de llei d'Educació. Del conseller Maragall se'n poden dir moltes coses, però no pas que no penqui: l'home no para de produir idees, potser massa i tot. Aconseguir que els alumnes acabin la primària sabent llegir i escriure com cal és avui una utopia, així que podem pensar que els docents fan vaga contra això. No pas! Fan vaga contra l'esperit de la llei: diuen que es carrega el sistema públic. I no és veritat, perquè

el sistema públic són tres principis: gratuïtat, accés universal i equitat en els recursos. I això no ho toca la llei. La llei toca l'automatisme funcional. La carrera. Les hores i els resultats. I restan tan mineral, tan impermeable, com un sindicat de funcionaris.

És veritat que la llei no toca l'arrel pedagògica del fracàs, la manca d'exigència, aquest principi que diu que els nens han de ser feliços al col·le i que tota la resta és secundària. Però tenim una distància massa gran entre la base i l'acadèmia. I en aquesta distància se'ns esvaeix el futur de la cultura, el futur del país.*